

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-09

Diarienummer N161-1451/23

Handläggare

Gisela Askne

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: gisela.askne@funktionsstod.goteborg.se

Hemställan till kommunfullmäktige om ansvar för revidering och beslut av förfrågningsunderlag för daglig verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV)

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd hemställer till kommunfullmäktige om att få överta ansvar för kommande revideringar och beslut gällande förfrågningsunderlag för daglig verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

De tjänster som omfattas av ett valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV) ska beskrivas i ett förfrågningsunderlag. Av förfrågningsunderlaget ska det framgå vilka krav och villkor som privata utförare måste uppfylla och följa. Sedan uppstarten av valfrihetssystemen enligt LOV för hemtjänst respektive daglig verksamhet har förfrågningsunderlagen beslutats av kommunfullmäktige. Från och med den 1 maj 2023 ansvarar äldre samt vård- och omsorgsnämnden för revidering och beslut av förfrågningsunderlag gällande hemtjänst. En liknande överföring av ansvar från kommunfullmäktige till nämnden för funktionsstöd skulle innebära att nämnden fastställer de krav och villkor som anges i förfrågningsunderlaget och förtydligar därmed nämndens ansvar som beställare i valfrihetssystemet.

Förvaltningen föreslår att nämnden hemställer till kommunfullmäktige om att överta ansvar för kommande revideringar och beslut gällande förfrågningsunderlag för daglig verksamhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Vid behov av revidering av krav och villkor innefattar nuvarande process en utredning av förvaltningen, beslut i nämnden för funktionsstöd med hemställan till kommunfullmäktige, hantering av ärendet på stadsledningskontoret, beslut i kommunstyrelsen och därefter beslut i kommunfullmäktige. En överföring av ansvar från kommunfullmäktige till nämnden för funktionsstöd skulle medföra en minskad administration och en effektivare hantering genom att beslut om revidering kan tas av nämnden för funktionsstöd.

I ärendet gällande hemtjänst konstaterade stadsledningskontoret att någon förändring vad gäller fastställande av ersättningsnivån inte är aktuellt, utan beslutas även fortsättningsvis av kommunfullmäktige i samband med budget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

I nuvarande hantering ansvarar förvaltningen för funktionsstöd för framtagande av förslag till revidering av krav och villkor och nämnden för funktionsstöd fattar beslut om att hemställa till kommunfullmäktige om att besluta enligt förvaltningens förslag. En förändring av vilken instans som fattar det slutgiltiga beslutet bedöms inte påverka brukarna och utförandet av deras insatser.

Samverkan

Information lämnas på förvaltningsövergripande samverkansgrupps (FSG) möte den 23 augusti 2023.

Bilaga

1. Förfrågningsunderlag avseende daglig verksamhet, beslutad av kommunfullmäktige 2023-04-27

Ärendet

Förvaltningen föreslår att nämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överta ansvaret för kommande revidering och beslut av förfrågningsunderlag gällande daglig verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) på liknande sätt som äldre samt vård- och omsorgsnämnden har ansvar när det gäller förfrågningsunderlaget för hemtjänst.

Beskrivning av ärendet

Valfrihetssystem enligt LOV

Kommunfullmäktige beslutade den 26 januari 2017 § 10 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att vidta förberedande åtgärder för att införa valfrihetssystem inom daglig verksamhet enligt LOV. Valfrihetssystemet som ger den enskilde möjlighet att välja utförare startade 2019. Inom Göteborgs Stad finns även valfrihetssystem inom hemtjänst som startade 2018.

De tjänster som omfattas av ett LOV ska beskrivas i ett förfrågningsunderlag. Av förfrågningsunderlaget ska det framgå vilka krav och villkor som samtliga privata utförare måste uppfylla och följa för att bli godkända. Exempelvis ska den ekonomiska ersättningen som utföraren får för uppdraget framgå. Kraven och villkoren ska vara proportionerliga och relevanta i förhållande till de tjänster som valfrihetssystemet omfattar. Gällande den ekonomiska ersättningen för daglig verksamhet har Göteborgs Stad valt att beskriva modellen för ersättningen i förfrågningsunderlaget och nivån på ersättningen beskrivs i en bilaga som uppdateras årligen. Nivån på ersättningen är en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Hantering av förfrågningsunderlag

Förfrågningsunderlaget innehåller administrativa krav och bestämmelser, krav på utförare, krav på tjänsten samt kontraktsvillkor. Motsvarande krav speglas i en kravspecifikation som gäller för förvaltningens egen regi av daglig verksamhet.

Inför uppstarten av valfrihetssystemet inom daglig verksamhet fattade kommunfullmäktige beslut om förfrågningsunderlaget vid två tillfällen år 2018 (2018-05-17 § 8 och 2018-09-13 § 7).

Sedan uppstarten av valfrihetssystemen för hemtjänst respektive daglig verksamhet har revideringar av förfrågningsunderlagen beslutats av kommunfullmäktige. Gällande daglig verksamhet har kommunfullmäktige beslutat om revidering vid två tillfällen, den 17 oktober 2019 § 27 samt den 27 april 2023 § 19. Det senaste beslutet fattades efter en hemställan från nämnden för funktionsstöd.

Den 27 april 2023 fattade kommunfullmäktige beslut om revidering av förfrågningsunderlag för både hemtjänst och daglig verksamhet. I ärendet gällande hemtjänst beslutade kommunfullmäktige att från och med den 1 maj 2023 ansvarar äldre samt vård- och omsorgsnämnden för revidering och beslut av förfrågningsunderlag enligt LOV. Enligt tjänsteutlåtandet avseende hemtjänst är kraven och beskrivningarna i förfrågningsunderlaget på en sådan nivå att handläggande instans behöver ha god verksamhetskunskap. Stadsledningskontoret ansåg därför att revideringar i förfrågningsunderlaget fortsatt ska hanteras av äldre- samt vård och omsorgsnämnden. När det gäller ersättningsnivån för hemtjänst kommer den dock beslutas av kommunfullmäktige i samband med budget även fortsättningsvis.

Någon motsvarande skrivning om överföring av ansvar gällande förfrågningsunderlag finns inte i stadsledningskontorets tjänstutlåtande i ärendet som avser daglig verksamhet.

Förvaltningens bedömning

I likhet med stadsledningskontoret bedömer förvaltningen att det behövs en god verksamhetskunskap för att agera beställare i ett valfrihetssystem. En överföring av ansvar från kommunfullmäktige till nämnden för funktionsstöd innebär att nämnden fastställer de krav och villkor som anges i förfrågningsunderlaget och förtydligar därmed nämndens ansvar som beställare i valfrihetssystemet.

Vid behov av revidering av krav och villkor innefattar nuvarande process en utredning av förvaltningen, beslut i nämnden för funktionsstöd med hemställan till kommunfullmäktige, hantering av ärendet på stadsledningskontoret, beslut i kommunstyrelsen och därefter beslut i kommunfullmäktige. En överföring av ansvar till nämnden för funktionsstöd skulle därmed innebära en minskad administration och en effektivare hantering.

I ärendet gällande hemtjänst konstaterade stadsledningskontoret att någon förändring vad gäller fastställande av ersättningsnivån inte är aktuellt, utan beslutas även fortsättningsvis av kommunfullmäktige i samband med budget. Förvaltningens bedömning är att det är av vikt att säkerställa att krav och villkor står i proportion till den ersättning som betalas. En eventuell kommande revidering av förfrågningsunderlaget, där förändrade krav medför påverkan på ersättningen, kommer kräva en hemställan till kommunfullmäktige om förändrad ersättning.

Av reglemente för nämnden för funktionsstöd framgår i 2 kap 6 § att nämnden ansvarar för beslut att godkänna och teckna kontrakt med privata utförare samt i förekommande fall fatta beslut om uppsägning eller hävning av kontrakt gällande konkurrensutsatt verksamhet enligt LOV inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningen önskar att skrivningen i reglementet ses över i samband med beredningen av ärendet till kommunfullmäktige.

Det bör finnas en samstämmighet i hantering av de två förfrågningsunderlagen i stadens valfrihetssystem enligt LOV. Då kommunfullmäktige sedan tidigare fattat beslut om att överföra ansvaret för revidering och beslut av förfrågningsunderlaget gällande hemtjänst till äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bör ett liknande beslut fattas gällande förfrågningsunderlaget för daglig verksamhet.

Camilla Blomqvist

Linda Wenthe

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kvalitet och utveckling